

Program wychowawczy i profilaktyczny
Społecznego Liceum
Ogólnokształcącego nr 7
im. Bronisława Geremka
w Warszawie

Obowiązujący od roku szkolnego 2015/2016

WPROWADZENIE

WYCHOWANIE I JEGO CELE:

Wychowanie, obok nauczania i kształcenia, jest nieodłącznym elementem edukacji szkolnej, a z kolei szkoła – jako miejsce rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego – jest ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój młodego człowieka. Wychowanie jest dla nas procesem przede wszystkim podmiotowym i wzajemnym. Oznacza to, że uczeń/uczennica jest uczestnikiem, a nie jedynie biernym odbiorcą naszych działań.

Kierunki podejmowanych przez nas działań wychowawczych są następujące:

- Stwarzanie uczniom/uczennicom warunków do samorealizacji, stawania się zdrowym fizycznie, psychicznie, emocjonalnie i społecznie oraz wspieranie ich w samodzielnym rozwoju;
- Wspieranie uczniów/uczennic w rozwoju umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji, przewidywania konsekwencji własnych działań oraz postawy krytycznej refleksji nad sobą i światem;
- Przeciwdziałanie czynnikom szkodliwym dla zdrowia (stresowi, różnego rodzaju zagrożeniom, dyskryminacji, uzależnieniom itd.);
- Rozwijanie zainteresowań i systemu wartości uczniów/uczennic, umiejętności planowania i spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny;
- Kształtowanie właściwych postaw społecznych i umiejętności społecznych potrzebnych w dorosłym życiu, a w szczególności rozwój postawy akceptacji dla różnorodności społecznej i przekonania o możliwości pozytywnego współistnienia z innymi, a także przekazywanie wiedzy o wszelkich aspektach różnorodności społecznej;
- Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i swoje otoczenie, kształtowanie postawy aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym szkoły, miasta, państwa, UE i świata;
- Wsparcie rodziców w zadaniach wychowawczych;

Tworzymy szkołę, która jest miejscem neutralnym światopoglądowo – zarówno pod względem religijnym, jak i politycznym. Wśród naszych uczniów i uczennic są wyznawcy różnych religii, wyznań oraz ateści. Lekcje religii traktowane są jako dodatkowe i zawierają elementy etyki oraz religioznawstwa.

PROFILAKTYKA I JEJ CELE:

Szkolny program profilaktyki opiera się na rozumieniu profilaktyki jako procesu zmierzającego do:

- Wspierania pełnego rozwoju uczniów/uczennic w zakresie zdrowia fizycznego, psychicznego, emocjonalnego i społecznego, a w szczególności rozwój umiejętności społecznych, samoświadomości, wspieranie mocnych stron i rozwijanie pozytywnych postaw i zachowań;
- Wspomagania uczniów/uczennic w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- Wsparcie uczniów/uczennic w wypełnianiu zadań rozwojowych okresu dorastania;
- Zapobieganie wystąpieniu czynników zaburzających rozwój i zdrowie uczniów/uczennic, a w przypadku ich wystąpienia: przeciwdziałanie im, ograniczenie ich wpływu lub wsparcie w radzeniu sobie z tymi czynnikami;
- Rozwijanie umiejętności społecznych potrzebnych do satysfakcjonującego życia w okresie dorosłości;
- Propagowanie zdrowego trybu życia i reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

PODSTAWY WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Budując nasze programy opieraliśmy się na:

- Systemowym modelu profilaktyki zakładającym, iż niewłaściwe zachowania ucznia/uczennicy są wypadkową zależności zachodzących w środowisku szkolnym i domowym, a do osiągnięcia pożądaných efektów konieczna jest współpraca pomiędzy nauczycielami, dyrekcją szkoły, uczniami/uczennicami, rodzicami i środowiskiem lokalnym;
- Modelu edukacji humanistycznej, którego celem jest rozwój osobowości ucznia/uczennicy,
- Modelu edukacji społecznej, według którego niezbędne jest kształtowanie umiejętności przeciwstawiania się presji społecznej;
- Modelu alternatywnych form, celem którego jest kształtowanie umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny;
- Modelu promocji zdrowia obejmującym programy propagujące zdrowy styl życia bez nikotyny, alkoholu, dopalaczy i narkotyków;
- Szeroko pojętej wiedzy psychologicznej dotyczącej wzmacniania poczucia własnej wartości oraz poczucia sprawczości uczniów/uczennic, co samo w sobie jest już elementem profilaktyki zaburzeń psychicznych i emocjonalnych.

CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY I PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

W Społecznym Liceum Ogólnokształcącym nr 7 uczy się bardzo zróżnicowana młodzież – bez zdiagnozowanych trudności, z diagnozami obejmującymi całe spektrum możliwych trudności okresu dorastania (m.in. zaburzenia depresyjne, uzależnienie, fobie szkolne, zaburzenia ze spektrum autyzmu), a także młodzież bez diagnozy, jednak trafiająca do nas w trudnych momentach w życiu. Ze względu na to podejmujemy bardzo szerokie działania profilaktyczne, odbywające się na poziomie:

- Profilaktyki pierwszorzędowej mającej na celu promocję zdrowia i zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcjonalnymi. Jej cele i działania są zbieżne z założeniami wychowawczymi, skierowanymi do całej społeczności szkolnej.
- Profilaktyki drugorzędowej, której celem jest ujawnianie uczniów/uczennic zagrożonych wystąpieniem problemów, udzielenie wsparcia w szkole oraz zachęcanie do poszukiwania specjalistycznej pomocy na zewnątrz.
- Profilaktyki trzeciorzędowej, której celem jest wsparcie oddziaływań terapeutycznych oraz zapobieganie nawrotowi zaburzeń.

ZASADY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

- Zapewnienie bezpieczeństwa biorącym udział w programie uczniom/uczennicom: poszanowanie ich godności i podmiotowości, zapewnienie dyskrecji, dostosowanie działań do wieku, poziomu rozwoju, potrzeb i ujawniających się problemów;
- W miarę możliwości działanie systemowe;
- Wybór najskuteczniejszych form i metod oddziaływań;
- Rzetelność informacji.

ODBIORCY I REALIZATORZY PROGRAMÓW

Program wychowawczy i profilaktyczny skierowane są do uczniów/uczennic Społecznego Liceum Ogólnokształcącego nr 7 w Warszawie i ich rodziców, a realizowane są w trakcie działań wychowawczych, dydaktycznych oraz psychologicznych, pedagogicznych i logopedycznych zgodnie z wewnątrzszkolnymi dokumentami i Rozporządzeniami MEN.

Część działań ma też na celu wsparcie nauczycieli/nauczycielek w ich codziennej pracy, są więc oni zarówno realizatorami, jak i odbiorcami działań.

Osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie programu są nauczyciele/nauczycielki, zespół psychologiczno-pedagogiczny: pedagog, psycholog, logopeda.

CZYNNIKI RYZYKA:

Do rozpoznanych w szkole czynników należą:

1. Brak motywacji do nauki;
2. Specyficzne trudności w nauce;
3. Wysoka absencja;
4. Zagrożenie występowaniem uzależnień;
5. Ogólne problemy natury psychicznej: problemy uczuciowe, niska samoocena, brak planów na przyszłość, trudna sytuacja rodzinna;
6. Zdiagnozowane problemy natury psychicznej, m.in.: zaburzenia depresyjne, uzależnienie, fobie szkolne, zaburzenia ze spektrum autyzmu;
7. Różnorodność uczniów/uczennic i dołączanie uczniów w trakcie roku szkolnego.

CZYNNIKI WSPIERAJĄCE:

Do czynników, które wspierają rozwój uczniów/uczennic w szkole i zapobiegają występowaniu trudności należą:

1. Kameralność szkoły – mała liczba uczniów/uczennic i duży stopień ich znajomości, także w obrębie innych klas oraz Społecznego Gimnazjum nr 55, które znajduje się w tym samym miejscu;
2. Bezpieczna atmosfera szkoły, która sprawia, że trafiają do nas i odnajdują się u nas uczniowie/uczennice, którzy źle czuli się w swoich poprzednich szkołach, byli ofiarami przemocy rówieśniczej lub byli przeciążeni obowiązkami i oczekiwaniami ze strony dorosłych;
3. Kadra pedagogiczna, która regularnie bierze udział w szkoleniach i rozwija się zawodowo, w szczególności w zakresie pracy z uczniami/uczennicami o szczególnych potrzebach edukacyjnych;
4. Rozbudowany zespół psychologiczno-pedagogiczny, składający się z pedagoga, psychologa oraz logopedy-pedagoga specjalnego. Zespół ściśle współpracuje z kadrą dydaktyczną i konsultuje działania dydaktyczne i wychowawcze;
5. Tworzymy „szkołę dla każdego” - w każdej klasie są co najmniej trzy osoby o specjalnych potrzebach. Dzięki temu wszyscy uczniowie/uczennice doświadczają różnorodności i uczą się funkcjonowania w zróżnicowanym społeczeństwie, a także udzielania pomocy i wsparcia oraz proszenia o nie.

OPIS DZIAŁAŃ

Działanie:	Sposób realizacji:	Osoby odpowiedzialne:	Sposób monitorowania:
<p>Motywowanie uczniów/uczennic do nauki i obecności w szkole (odpowiedź na czynniki ryzyka: 1, 2 i 3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie metod aktywizujących w pracy z uczniami/uczennicami, • Kształtowanie systemu wartości zgodnie z przyjętymi normami społecznymi oraz określenie celów życiowych, • Nagradzanie uczniów/uczennic za osiągnięcia i umiejętności z uwzględnieniem wkładu pracy, a nie tylko ich wyników, • Prowadzenie zajęć na temat skutecznych metod i technik uczenia się, planowania nauki i gospodarowania czasem wolnym (w 1 klasie w ramach przedmiotów: TUS oraz TUP, w 2 i 3 klasie w ramach godzin wychowawczych) • Zajęcia odbywające się w małych grupach oraz w formie fakultetów • Wzbogacanie i doskonalenie warsztatu pracy nauczycieli/nauczycielek • Rozmowy indywidualne oraz współpraca z rodzicami w przypadku uczniów/uczennic przejawiających szczególne 	<p>Wszyscy nauczyciele, dyrekcja, wychowawcy, pedagog, psycholog</p>	<p>Analiza ocen uczniów z poszczególnych przedmiotów, analiza frekwencji uczniów, analiza dokumentów, współpraca z rodzicami</p>

	<p>trudności w tym zakresie – diagnoza przyczyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzanie indywidualnych kontraktów edukacyjnych • Działalność Rady Uczniów • Prowadzenie zajęć indywidualnych i konsultacyjnych, terminy konsultacji z matematyki dla każdej klasy – nadrabianie zaległości i możliwość wyjaśnienia bieżących zagadnień 		
<p>Zapobieganie zachowaniom ryzykownym, uzależnieniom, wzmocnienie podstaw prospołecznych, rozwój umiejętności społecznych (odpowiedź na czynniki ryzyka: 4, 5 i 6)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia TUS, mające na celu m.in. rozwijanie umiejętności społecznych, asertywności, poznanie mechanizmów oraz rodzajów uzależnienia i nabycie wiedzy o możliwych źródłach wsparcia specjalistycznego • Działania podejmowane na godzinach wychowawczych, także przy udziale pedagoga i psychologa • Udział w programach profilaktycznych organizowanych przez zewnętrzne podmioty, m.in. Stowarzyszeniem Ukryty Potencjał, wspierającym osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu • Działalność Rady Uczniów • Udział w międzynarodowym 	<p>Wychowawcy, pedagog, psycholog, współpraca z podmiotami zewnętrznymi</p>	<p>Obserwacje, rozmowy i zajęcia mające na celu diagnozowanie i monitorowanie zachowań ryzykownych w klasach, współpraca z rodzicami.</p>

	<p>programie Młodzieżowego Parlamentu Europejskiego (Model European Parliament), w ramach którego dwa razy do roku odbywają międzynarodowe sesje obrad nad zadaniami zleconymi im przez „duży” Europejski Parlament w Brukseli.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wycieczki i wyjazdy edukacyjne 		
<p>Rozwój osobisty uczniów/uczennic (ogólny wpływ na zdrowie psychiczne i społeczne)</p>	<p>Oprócz działań wymienionych w poprzednich punktach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W każdym roku szkolnym diagnoza uczniów/uczennic wybranym testem psychologicznym, mającym na celu zwiększenie samowiedzy i refleksji na własny temat. • Rozmowy indywidualne z uczniami/uczennicami na temat ich indywidualnych wyników i ich interpretacji oraz o obszarze związanym z wybranym testem • Wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego dla chętnych • Zajęcia TUS, których program dostosowywany jest do potrzeb klasy 	Psycholog	Rozmowy indywidualne i obserwacje.
<p>Rozwój zainteresowań i działań alternatywnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązkowe i nadobowiązkowe zajęcia dodatkowe: biologiczne (Klub Starego Odkrywcy), filmowe 	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, podmioty	Analiza frekwencji na dodatkowych zajęciach, psychologiczna

	<p>(Dyskusyjny Klub Filmowy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie wolontariatu jako formy spędzania wolnego czasu (m.in. wolontariat koleżeński „Mary i Max”, wolontariat w Muzeum Historii Żydów Polskich) 	zewnętrzne	diagnoza indywidualnych trudności i zainteresowań.
<p>Dbanie o bezpieczną atmosferę w szkole (rozwój czynnika wspierającego nr 2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie uczniów/uczennic we wspólne działania na rzecz szkoły (wspólne święta i uroczystości szkolne) • Działalność Rady Uczniów • Program „Liceum Tutorial”, wspomagający adaptację w nowej szkole i okres przejścia pomiędzy gimnazjum a liceum 	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog.	Obserwacje, rozmowy indywidualne, diagnozowanie sytuacji klasowej.
<p>Wsparcie kadry dydaktycznej (rozwój czynnika wspierającego nr 3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie kadry dydaktycznej i wychowawców przez rozmowy i konsultacje wynikające z bieżących sytuacji • Warsztaty dla nauczycieli/nauczycielek, tematy wynikające z analizy potrzeb (ankiety, rozmowy, zauważone codzienne trudności). • Program wsparcia związanego z wypaleniem zawodowym – warsztaty oraz indywidualne rozmowy i test LBQ. Przekazanie na radzie pedagogicznej wniosków z tego programu. 	Psycholog, pedagog, logopeda	Rozmowy indywidualne, warsztaty, obserwacje i codzienna praca

EWALUACJA DZIAŁAŃ

Działania są ewaluowane w formie rozmów indywidualnych oraz ankiet dla uczniów/uczennic.

Badane są następujące obszary:

- wiedza i umiejętności,
- postawy,
- potrzeby dotyczące dodatkowych zajęć w szkolenia,
- różne aspekty samopoczucia w szkole i klasie,
- zmiana funkcjonowania szkolnego w zakresie dydaktycznym, wychowawczym i psychologicznym.

Przeprowadzane są także rozmowy z nauczycielami/nauczycielkami i analiza ich potrzeb w zakresie:

- potrzeb szkoleniowych,
- wiedzy i umiejętności,
- bieżącego wsparcia wychowawczego,
- pożądaných obszarów rozwoju,
- organizacji wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.